

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

Laus actionum & laboris in tuenda republ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

compescere. Intereedere iniquitatibus magistratum, infectumque reddere quicquid fieri non oportuit. Postremo velocissimi lyderis instar, omnia inuideri, omnia audire, & vnde ueniat, que in uocatum statim uelut nomen adesse. Talia esse crediderim; quæ ipse mundi paræs temperat nutu, si quando oculos dimisit in terras, & facta mortalium: inter diuina opera numerare dignatus est, quibus nunc per te liber, solutusque cælo tantum vacat, postquam te dedidit, qui erga hominum genus vice sua fungeris: fungeris enim, sufficisque mandatis, cum tibi dies omnis summa cum utilitate nostra, cum tua laude condonatur.

Laus actionum, & laboris, in tuenda republ.

Latinus Pacatus in panegyri Constantini.
Latinus Pacatus: virum egregijs districtum negotijs sic effert laudibus. Gaudent profecto diuina perpetuo moru, & iugis agitatione se. vegetat æternitas, & quicquid homines uocamus laborem, uestra natura est, ut indefessa vertigo cælum rotat, ut maria æstibus inquieta sunt, & stare sol nescit, ita tu Imperator continuatis negotijs, & in se quodam orbe redeuntibus semper exercitus es.

Laus Iustitiæ.

Iust. facies aurea.
Magna imprimis iustitiæ ueneratio, nec immerito βαμδὸς, ἀψήσται δὲ χρυσεῖς, monet Argentarius Anthol. l. 4. cuius faciem auream, & aureos oculos fecit Pindarus apud Athenæum lib. 12.

Iustitia: incomitit.
 Hæc certè, (ut ait Cyprianus, l. 12. de abusionibus) est pax populorum, tu tamen patriæ, immunitas plebis, munimentum gentis, cura languorum, gaudium hominum, temperies aeris, serenitas maris, terræ fecunditas, solatium pauperum, de cuius laude scripsit Libanius Oratione singulari, & præclara habet Tull. lib. 2. Officiorum scet. 32 & 40.

Est autem uirtus uicis que suu tribuens, quæ in tres partes diuiditur: Vna naturalis est, quam ab ipsa natura accepimus; altera legitima, quæ est ex constitutione Principis, aut populi auctoritate sancita; tertia posita est in consuetudine, quæ ius continet, sine lege propter antiquitatis obseruantiam uisitatam.

Iustitia: partes & laudatio: mis capitis.
 Iustitia naturalis in sex quoque partes distribuitur: Prima est religio, iustitia erga Deum; & vis quædam menti insita, quæ Dei metu, & sacrorum ceremonijs hominem regit.

Δικαιοσύνης τὸ κάλλιστον ἐστὶ τῆ πρός θεοῦ ἐνοσίχθων, inquit Porphyrius, lib. de abstinentia à carnibus.

Secunda pietas, Iustitia, quæ Deo, patriæ, parentibus, amicis, affinis, diligens cultus, ac debita redditus obseruantia, & charitas.

Tertia, gratia officiorum bonorum, amicitiarum memoria, & remuneratio.

Quarta, uindictio, qua iustitia vim, aut contumeliam defendendo propulsat, aut in scelestis animaduertit.

Quinta, obseruantia, & ueneratio maiorum, ut sacerdotum, & senum.

Sexta, ueritas, in dictis, simplicitas, & fides. Partes iustitiæ sunt, maximè eius, quæ in uindicando, & defendendo posita est, iustos & insontes tueri, iniustos, & noxios persequi: accusando, deferendo; cognoscendo, inquirendo, damnando, supplicijs afficiendo: Acta, contractus, leges, decreta publica, pacta iusta sancire, & sancita defendere, iniusta rescindere, antiquare, abrogare, scelus iniustum tollere, res, & fortunas legitimis dominis reddere, nummos adulterinos tollere, mensuras, & pondera æquare, iustam distributionem facere, dignis digna tribuere, fidem seruari patriæ, principi, magistratibus, populis, ciuibus, externis, domesticis, hostibus, gratiam bene meritis referre.

Laus fortitudinis.

Fortitudo murus est Semiramidis. quæ uita aduersus tot impendentes malorum procellas munitur.

Duris, ut illex tunsæ bipennibus. Nigra ferax frondis in Algido, Perdamna, per cades ab ipso, Ducit opes, animumque ferro.

Et hoc putat esse pati, quod κατὰ τὸν φῶν Πάρι quidam ἰσχυροτάτην, ut ait Nazianzenus in tetralichis.

Est autem uirtus, quæ res mortíferas, & ἀναγκαστικὰ, mortemque ipsam contemnimus.

Fortitudinis quatuor sunt species, quarum splendor est maximus; magnanimitas, fiducia, patientia, perseverantia.

Magnanimitas est exaggerata animi quædam moderatio, qua res magnas & aggredimur, & administramus.

Fiducia est, per quam magnis, & honestis rebus.

